

■ GLOSSA

La generaziun dals sessantotgers

DA SILVIO CAMENISCH

Nus rugain tar Nosse-gner ch'i na dettia mai pli ina generaziun dals sessantotgers. 1968 avevi effectiv dà ina tala generaziun en ils centers e schizunt siador en nossas regions. Las ideas sturnas da tscherts students e betg main studentas èn vegnidas transportadas cun nossa Viafier retica, la Cotschna, ubain cun bus da hippies fin a Mustér e Müstair. Pli lunsch en las periferias e prerias n'eran las vias gnanc erigidas da lez temp, da mes savair, ed jau na sai betg savair tut. Ins viaggiava e pussava en quels bus, en quel temp da flower-power. Tge ch'ins fascheva en il trantertemp pudessas leger suenter en mes hipieroman da divertiment: Aug Gallus.

Dastg'jau far reclama e propaganda uschia en atgna chaussa? Jau fatsch simplamain, sche na betg in sulet padrin faschess per mai. Quella generaziun narra aveva influenzà negativ er intgins students Rumantschs a nossas megtras universitads, prontamain han ils adolescents malmaidirs purtà il virus siaden e viaden nossas vals. Avant regeva qua e là la sontga pasch tranter las populaziuns u etnias. Andetgamain è vegnì nanavant in ratun cotschen ed ha lavagà las victualias. In bellezza

giuven, oz prest um vegl, uschè dabot passan vitas e carieras, è ì sin la burra da cumin ed ha crititgà structuras veglias. Oz na fiss quai gnanc pussaivel, savess il criticher dal regim da lez temp spargnar ses fallament. I na dat pli ni burras da cult ni cassaccas veglias da miffa uschia sco i deva. Fa nagut.

Jau aud gist ch'en ina fabrica renovada sajan lavurers londervi da reactivar las veglias maschinas. Fan quels fabricants danovamain medems ponns-chasa e ponns-letg ch'ins aveva avant il 1968 ed il concil? Oz ch'ils blers pèrs, er tradiziunals en in bun senn, dorman cun garnituras da letg nordic e viandeschan cun fista tras Grischun Vacanzas. Ed han d'engraziar effectiv quest avanzament incredibel als sessantotgers e lur ideas. Grazia fitg. Da lez temp valevan ellas sco fantassems ed ils sessantotgers registrads sin fischas

dal stadi secret. Blers revoluzers, beatles, èn vegnids cun ils nufs en ils petgens. Intgins han stuì laschar tagliar curt, lura bandischads sin archipels nunconuschents. Ils noss, quai sa noss istoricher da chasa Adolf, en las agnas sut il chastè da Razén (possessor: Na betg pli elegì cuss. fed. Chr. Blocher, sez stà da la generaziun dal 1968, almain betg in medem caot sco tschels).

Ils intelligents tranter tschels, nus conuschessan intgins cun nums, eran sa socialisads suenter la revolta dabot en vegls systems sa cumprovads. Intgins èn sa catapultads da stgalas si d'universitads, han occupà etaschas da tarpuns, èn vegnids directurs, han guadagnà raps, daplirs che nus, han spusà veglias spusas (dal temp en bus plain fluras e spusas) e fatg tut endretg fin uss. Uss curt avant ch'ir en pensiun na faschai nagut fallà. Fiss donn. Sch'ins vul ir en temp previsibel en pensiuns, finanziadas da proximas generaziuns, e giudair sia saira sontga meritada, dovri bunas reputaziuns. Bel, sch'ins po dir sin terrassa da chanossa: Nus vegls sessantotgers plain ideas en ils chaus, essan anc mitschads cun in egl blau, intgins er dus. Il vent sa volva puspè e volva persunas. Tirai en giaccas chaudas.